

Posudek na diplomovou práci

Téma: Nároky pojištěných a poškozených z POV podle nové právní úpravy

Autor: Kateřina Urbánková

Oponent: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

K posouzení předložená diplomová práce Kateřiny Urbánkové pojednává o problematice nároků pojištěných a poškozených z POV, tedy z pojištění odpovědnosti za újmy způsobené provozem vozidla. Je tedy patrné, že si autorka vybrala ke zpracování problematiku vysoce aktuální. Svě téma zpracovávala v době těsně po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku a na něj navazujících změn dalších předpisů. Právě oblast náhrady škody, resp. majetkové újmy, přitom doznala řady zásadních zásahů, které se dotýkají přímo i škod způsobených provozem dopravních prostředku. Volbu tématu je tedy možné označit za více než vhodnou a jeho bližší zpracování za jednoznačně přínosné.

Práci jako celek, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, rozvrhla autorka do čtyř samostatných částí. Výklad buduje od obecného ke speciálnímu. První značně obsáhlou část tak nazývá *Vývoj odpovědnosti za škodu*. Obsahově je pak spíše než na vývoj odpovědnosti za škodu zaměřena na vysvětlení jednotlivých pojmů a základních předpokladů vzniku povinnosti k náhradě škody. Další pasáž je nazvána *Institut odpovědnosti za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku*. Diplomantka se v ní zaměřuje na úpravu zvláštního typu povinnosti k náhradě škody způsobené provozem dopravního prostředku či dopravy. Výklad zde začíná stručným historickým úvodem a navazuje výkladem současné aktuální úpravy. Následující pojednání je zaměřeno na problematiku pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. I zde začíná autorka stručným historickým exkurzem, po němž již následuje výklad platné právní úpravy, tedy především zákona č. 168/1999 Sb. Poslední část je zacílena, možno říci, na samotné jádro problematiky, tedy na nároky pojištěných a poškozených z pojištění odpovědnosti za újmy způsobené provozem vozidla.

Text je budován systematicky a má jasnou návaznost. Autorka se opakuje jen v minimálním rozsahu, provázanost textu se projevuje i četnými odkazy na již probrané části tématu. Z pohledu oponentního posouzení je možné se pozastavit nad tím, zda nemělo být více pozornosti věnováno přímo nárokům pojištěných a poškozených a o něco méně naopak úvodním vstupním pasážím. Jakkoliv je práce značně obsáhlá, neumožňuje autorce v mnoha ohledech více než stručný nástin problematiky. Občas se pak některých, z pohledu tématu, významných pojmů spíše jen dotýká (např. vymezení provozovatele dopravy jako jednoho z povinných subjektů – těžko dnes vystačit s konstatováním, že jde „pouze o dopravní organizace“). Výtku je třeba učinit i k nedotažení některých závěrů. Autorka se v úvodu práce poměrně obsáhle zaměřuje na vymezení pojmu odpovědnost v občanském právu. Cituje přitom zejména starší autory. Čtenář v rámci takového pojednání očekává vysvětlení, proč se nový občanský zákoník od pojmu odpovědnost v rámci úpravy náhrady škody odklání a nadále používá jen spojení náhrada majetkové a nemajetkové újmy. Pojem odpovědnost pak používá zcela omezeně a zpravidla v jiných souvislostech (např. rodičovská odpovědnost). Autorka na tyto otázky bližší odpověď nedává, což je škoda. Jakkoliv nejde jistě o prohřešek zásadní, měla by více dbát na to, zda používání terminologie (tedy například zda lze bez dalšího užívat spojení „zvláštní případy

odpovědnosti za škodu“) je plně v souladu s aktuální podobou právní úpravy. Občas by určité informace zasloužily bližšího vysvětlení. Například na s. 18 v rámci výkladu o náhradě škody způsobené porušením smluvní povinnosti uvádí, že: „...strana, která porušila smluvní povinnost, hradí škodu nejen druhé smluvní straně, ale za určitých okolností i třetí osobě. Tím je výrazně překročen a rozšířen princip chápání deliktní odpovědnosti jakožto dvoustranného závazkového vztahu.“ Stálo by jistě za to konkrétněji vysvětlit, v čem taková změna pojetí spočívá a o jaký jiný než dvoustranný závazkový vztah se jedná. V práci je možné nalézt i některá jiná, ne zcela přesná vyjádření (např. označení garančního fondu za subjekt – s. 65).

Pochválit je naopak třeba výbornou práci s odbornými zdroji. Autorka se více než dobře vypořádala se zatím poměrně omezenou nabídkou publikací k novému občanskému zákoníku. Hojně čerpá z internetových zdrojů. Četné jsou odkazy na judikaturu nejvyšších soudních instancí. Práci doplnila bohatým citačním aparátem. Citováno je plně v intencí platné citační normy.

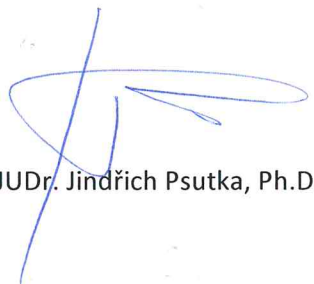
Formální úroveň zpracování je velmi dobrá. Práce je prosta výraznějších prohřešků proti pravidlům pravopisu. Nalézt je možné jen zcela dílčí pochybení v interpunkci či ojedinělý překlep. Stylistika autorky je na více než uspokojivé úrovni. Vyjadřuje se téměř rutinně odborným právním jazykem v podobě srozumitelné i pro případného laického čtenáře. Členění práce je přehledné a konstantní.

S ohledem na uvedené nelze než shrnout, že předložená práce splňuje jistě kritéria kladená na diplomovou práci. V některých ohledech dokonce tato kritéria výrazně překračuje (např. svým rozsahem). V textu je sice možné nalézt jistá dílčí pochybení či nejasnosti, které by stály za bližší vysvětlení. V souhrnu se však nejedná o nijak zásadní vady, které by výrazněji překrývaly jistě kladný dojem z celé práce jako celku. Práci proto k obhajobě **doporučuji**. Výsledný stupeň hodnocení by měl odrážet výše uvedené posouzení a pochopitelně výkon diplomantky při obhajobě samotné práce.

Otázky k obhajobě:

- 1) Vysvětlete užívání pojmu odpovědnost v novém občanském zákoníku.
- 2) Jak hodnotíte zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb. a jaký má podle Vás její zrušení vliv na každodenní praxi pojišťoven po nabytí účinnosti NOZ.

V Plzni dne 3. ledna 2014

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.